

Sygn. akt IV U 269/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tadeusz Piesowicz

Protokolant: Daniel Drożdż

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 11 stycznia 2013 roku znak: (...)

w sprawie A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się A. K. emeryturę od dnia 1 grudnia 2012 roku.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz A. K. kwotę 180,00 złotych (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt IV U 269/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 października 2013 roku

Decyzją z dnia 11 stycznia 2013 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 z zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił A. K. przyznania emerytury. Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 27 lat, 2 miesięcy i 1 dzień, w tym 2 lata 6 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych. Wobec tego odwołujący nie legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącym co najmniej 15 lat. ZUS nie uznał okresów pracy od 1 lutego 1977 roku do 31 stycznia 1980 roku na stanowisku referenta ds. technicznych, samodzielny referent ds. technicznych albowiem stanowiska te nie zostały wymienione w zarządzeniu resortowym, oraz od 1 sierpnia 1982 roku do 30

listopada 1992 roku ponieważ odwołujący będąc zatrudnionym na stanowisku kierownika zmiany działu utrzymania ruchu nie wykonywał on pracy stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie.

Powyższą decyzję zaskarżył A. K., wnosząc o jej zmianę i przyznanie emerytury. Uzasadniając odwołanie podniósł, iż w spornych okresach pracował w warunkach szczególnych. W pierwszym z okresów wykonywał pracę na hali Wydziału (...) nadzorując bezpośrednio pracujących tam pracowników w warunkach narażenia m.in. na piasek kwarcowy, pył węglowy, torf, żywice syntetyczne. Podkreślił, iż nie wykonywał prac administracyjnych w odrębnym pomieszczeniu biurowym a stale przebywał na hali produkcyjnej. Następnie zajmując stanowisko kierownicze związane z utrzymaniem ruchu sprawował nadzór nad usuwaniem awarii w Wydziałach (...), (...) oraz w Wydziale (...). Wyjaśnił również, iż w okresie od 7 listopada 1986 roku do 31 listopada 1992 roku sprawował nadzór inżynieryjno-techniczny na Wydziale (...), gdzie wykonywane były prace związane z wycinaniem części do obudów z blach na różnego rodzaju automatach do cięcia mieszaniną gazową wraz z późniejszym spawaniem, czyszczeniem, malowaniem oraz końcowym montażem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji wniósł o jego oddalenie. Według organu rentowego zatrudnienie na stanowisku dozoru inżynieryjno-technicznego jest związane nie tylko z osobistym dozorem stanowisk pracy, ale również z wykonywaniem pracy o charakterze administracyjno -biurowym. Zatem praca odwołującego w spornych okresach nie odbywała się stale i bezpośrednio na wydziałach, w których stale wykonywane są prace wymienione w wykazie A, w warunkach w których nie są zachowane higieniczne normy pracy.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołujący się A. K., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał łączny okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 27 lat, 2 miesięcy i 1 dzień, w tym 2 lata 6 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych, tj. od 1 lutego 1980 roku do 31 lipca 1982 roku na stanowisku p.o. mistrza Wydziału (...). Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a wniosek o przyznanie emerytury złożył dnia 20 grudnia 2012 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący A. K. w okresie od 2 listopada 1976 roku do 3 stycznia 1996 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) w G.. Początkowo do dnia 31 stycznia 1980 roku pracował na Wydziale (...) na stanowisku stażysty, starszego referenta ds. technicznych a następnie samodzielnego referenta ds. technicznych. Miał za zadanie zmodernizowanie tego wydziału, albowiem w większości wydział nie był zmechanizowany a prace były wykonywane ręcznie. Nadzorował wykonywanie prac modernizacyjnych i kontrolował oraz koordynował czynności modernizacyjne z bieżącą produkcją albowiem były one przy ciągłej pracy fabryki. Był to okres dużego rozwoju zakładu a urządzenia produkcyjne były przestarzałe co powodowało zwiększoną ilość awarii. Na wydziale wykonywane były odlewy żeliwne, przy pomocy form, które następnie były wykańczane i przekazywane do dalszych faz produkcji. Pracowali formierze, zalewacze, wybijacze i oczyszczacze.

Odwołujący od 1 sierpnia 1982 roku do 6 listopada 1986 roku zajmował stanowisko kierownika zmiany działu (...). Wydział (...) odpowiadał za utrzymanie ruchu w całym zakładzie, a więc za sprawność wszystkich maszyn, zespołów urządzeń. Wymagało to stałej i bieżącej kontroli oraz nadzoru nad elektrykami, spawaczami, operatorami suwnic.

Odwołujący nie zajmował się czynnościami administracyjnymi, albowiem prace te wykonywał kierownik wydziału. Nie wykonywało się dokumentacji technicznej przy bieżących awariach. Wykonywano naprawy urządzeń spawalniczych, suwnic oraz podstacji elektrycznych. Nadzór inżynieryjno techniczny nad pracownikami, którzy wykonywali tego rodzaju prace sprawowali kierownicy zmian, w tym odwołujący A. K..

Od 7 listopada 1986 roku do 30 listopada 1992 roku był kierownikiem sekcji (...) a później kierownikiem wydziału (...). Nie zmienił się zakres obowiązków odwołującego, w dalszym ciągu nadzorował wykonywanie bieżących przeglądów urządzeń mających na celu utrzymanie ich w ruchu co gwarantowało bieżącą pracę i produkcję zakładu a także niezbędnych remontów urządzeń. W Wydziale (...) było zatrudnionych ponad 100 osób przy pracach związanych z

utrzymaniem w bieżącej sprawności i eksploatacji maszyn i urządzeń, ciągów technologicznych, ich zespołów dla całego zakładu (...).

Z punktu widzenia technicznego nadzorował pracę wykonywaną przez pracowników wykonujących swoje czynności w warunkach szczególnych, tj. m.in. spawaczy, hydraulików, elektryków, operatorów suwnic. Wiązało się to z ciągłym pobytem jego w miejscach, gdzie swoje czynności wykonywali pracownicy.

Odwołujący miał swoje pomieszczenie, znajdujące się na hali produkcyjnej, hala miała powierzchnię ok. 1,5 ha panowało duże zapylenie oraz niska temperatura w zimie oraz wysoka latem, gdyż budynek był przeszklony.

Odwołujący był zatrudniony na stanowisku nauczyciela przedmiotów zawodowych w Zespole Szkół Nr (...) w G. w okresie od 1 września 1985 roku do 31 sierpnia 1986 roku w wymiarze 8/22 oraz w okresie od 1 września 1986 roku do 31 sierpnia 1987 roku w wymiarze 9/22. A. K. tak układał grafik pracy w Fabryce (...), by nauczanie zawodu nie kolidowało z jego podstawowymi zawodowymi obowiązkami.

Razem z odwołującym się w ww. okresie pracowali m.in. M. B. na stanowisku dyspozytora ogólnego - kierownika zmiany przedsiębiorstwa, następnie kierownika Wydziału (...), S. K. jako kierownik sekcji oraz Z. W. na stanowisku kierownika Wydziału (...).

dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 15 akt ZUS, świadectwo pracy z ZS Nr (...) w G. k. 17 akt ZUS, zeznania świadków zawarte w protokole rozprawy z 5.06.2013r.: M. B. od 18:45 min do 48:28 min, S. K. od 49:55 min do 01:06:20 min, Z. W. od 01:06:53 min do 01:20:10 min, oraz zeznania odwołującego od 04:53 min do 44:45 min zawarte w protokole 9.10.2013r., akta osobowe odwołującego, charakterystyka stanowisk pracy odwołującego się A. K. w (...) k. 37-41

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków M. B., S. K. i Z. W., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jego pracy. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań w/w świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującego potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego w spornym okresie. Nadto podkreślić należy, iż nauczanie w szkole nie kolidowało z obowiązkami pracowniczymi odwołującego w Fabryce (...)

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołujący się spełnia przesłanki do przyznania emerytury. W związku z tym, że odwołujący nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego (tj. 65 lat), jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 roku i w dacie wydania zaskarżonej decyzji miał ukończone 60 lat - należało rozważyć czy spełnia przesłanki do przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153 poz. 1227 z zm.). Stosownie do tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83 Nr 8 poz. 43 ze zm.). Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych.

Odwołujący przedłożył świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych w spornym okresie (k. 15 akt ZUS). Świadectwo to nie zostało jednak uznane przez organ rentowy, bowiem zdaniem ZUS zajmowane przez A. K. stanowiska pracy nie zostały wymienione w zarządzeniu resortowym, a w okresie od 1 sierpnia 1982 roku do 30 listopada 1992 roku odwołujący będąc zatrudniony na stanowisku kierownika zmiany działu (...), nie wykonywał pracy stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że A. K. zatrudniony na różnych stanowiskach w okresie od 1976 roku w (...) w G. wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało że w spornym okresie odwołujący się wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Praca A. K. polegała na

sprawowaniu dozoru inżynieryjno - technicznego czynności wykonywanych w zakładzie pracy na wymienionych w wykazie stanowiskach, tj. m.in.

- przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych (dział II)
- przygotowywanie mas formierskich i prace formierzy oraz rdzeniarzy (dział III poz. 21)
- obsługa żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych (dział III poz. 22)
- wybijanie, oczyszczanie i wykańczanie odlewów (dział III poz. 23)
- prace zbrojarskie i betoniarskie (dział III poz. 4),
- obsługa suwnic (dział III poz. 86),
- prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym (dział XIV poz. 12)
- bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (dział XIV poz. 25)

W celu wyjaśnienia charakteru czynności wykonywanych przez A. K. w spornym okresie, Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z zeznań świadków na okoliczność wykonywania przez odwołującego się pracy w szczególnych warunkach.

A. K. w dniu (...), ukończył 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał łączny okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 27 lat, 2 miesiące i 1 dzień, w tym 2 lata 6 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych, tj. od 1 lutego 1980 roku do 31 lipca 1982 roku, który to okres uznał organ rentowy. Odwołujący nie przystąpił też do otwartego funduszu emerytalnego, oraz nie jest aktualnie zatrudniony. Wniosek o przyznanie emerytury złożył dnia 20 grudnia 2012 roku. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy praca, którą A. K. świadczył w okresie od 1 lutego 1977 roku do 31 stycznia 1980 roku oraz od 1 sierpnia 1982 roku do 30 listopada 1992 roku w Fabryce (...) w G. może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV, poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorce inżynieryjno-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie są pracami w warunkach szczególnych.

Ustalony stan faktyczny daje podstawę do przyjęcia, iż A. K. w okresach od 1 lutego 1977 roku do 31 stycznia 1980 roku oraz od 1 sierpnia 1982 roku do 30 listopada 1992 roku pracował w warunkach szczególnych a jego praca polegała na sprawowaniu dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach (sekcja) na których były wykonywane prace wymienione w wykazie A powołane wyżej.

Wobec powyższego na dzień wejścia ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiada, wraz z uznanym przez ZUS, ponad 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany przez powołany wyżej art. 184 tej ustawy.

W tym stanie rzeczy, Sąd - na zasadzie 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc i wskazanych powyżej przepisów - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się A. K. emeryturę od dnia 1 grudnia 2012 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku o emeryturę.

Sąd na zas. art. 98 kpc oraz § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 490) zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz odwołującego się A. K. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.